

214. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot naturalisatie van *Gladys Biram*, weduwe van *Walther Hiby*, en 21 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 12 November 1938.

W I L H E L M I N A.

214. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Gladys Biram*, weduwe van *Walther Hiby* en 21 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Gladys Biram*, geboren te *Balsall Heath, Kings Norton*, (*Engeland*) den 21 Juli 1884, zonder beroep, weduwe van *Walther Hiby*, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 2°. *Karl Friedrichkeit*, geboren te *Weenen (Duitschland)* den 3 November 1894, kappersbediende, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 3°. *Hans Wolf Karl Robert von Goerschen*, geboren te *Aken (Duitschland)* den 30 September 1894, bankier, wonende te *Wassenaar*, provincie Zuidholland;

- 4°. *Elisabeth Henriette Hagehülsmann*, geboren te *Münster (Duitschland)* den 16 Mei 1908, onderwijzeres, wonende te *Almelo*, provincie Overijssel;
- 5°. *Franz Josef Kasper*, geboren te *Friedland (Duitschland)* den 29 December 1898, mijnmeter, wonende te *Tandjoeng Enim (Nederlandsch Indië)*;
- 6°. *Bartholomäus Knipp*, geboren te *Niederlahnstein (Duitschland)* den 1 Juli 1878, schipper, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 7°. *Jozefina Komet*, geboren te *Kolomyja (Polen)* den 14 September 1905, verpleegster, wonende te *Haarlem*, provincie Noordholland;
- 8°. *Johannes Lupescu*, geboren te *Rotterdam (Zuidholland)* den 19 April 1911, buffetbediende, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 9°. *Paul Walter Oskar Menzel*, geboren te *Brunswijk (Duitschland)* den 22 Maart 1892, instrumentmaker, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 10°. *Eduard Adriaan Nitschmann*, geboren te *Ketanen*, regentschap *Modjokerto (Nederlandsch Indië)* den 21 October 1911, werkzaam in de cultures, wonende te *Dampit, Malang (Nederlandsch Indië)*;
- 11°. *Ewald Hermann Pilgram*, geboren te *Elberfeld (Duitschland)* den 11 Juli 1889, administrateur 3de klasse bij eene strafgevangenis, wonende te *Meester-Cornelis (Nederlandsch Indië)*;
- 12°. *Josua Josef Schapiro*, geboren te *Frankfort aan den Main (Duitschland)* den 19 December 1894, koopman, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 13°. *Patriczius Károly Seidl*, geboren te *Budapest (Hongarije)* den 15 December 1890, adjunct-directeur van een naamlooze vennootschap, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 14°. *Eduard Marie Henri Lambert Sleypen*, geboren te *Beek (Limburg)* den 28 Mei 1906, mijnwerker, wonende te *Geleen*, provincie Limburg;
- 15°. *Marcel Tolnai*, geboren te *Szeged (Hongarije)* den 2 Mei 1891, reclameteekenaar en winkelier, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 16°. *Peter Johann Verhoeven*, geboren te *Kervendonk, Winnekendonk (Duitschland)* den 21 Mei 1904, timmerman-aannemer en sigarenwinkelier, wonende te *Venray*, provincie Limburg;
- 17°. *Joseph Theodorus Fransiskus Maria Waltmann*, geboren te *Sneek (Friesland)* den 2 Juli 1903, kapper, wonende te *Haarlem*, provincie Noordholland.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 2e., der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Alice Maria Joachimowitz*, geboren te *Weenen (Duitschland)* den 19 Augustus 1890, zonder beroep, weduwe van *Prof. Dr. Robert Lesk*, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 2°. *Erika Marianne Irmgard Lesk*, geboren te *Weenen (Duitschland)* den 18 Mei 1915, studente, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland.

Artikel 3.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, 4e lid, onder 3°, der wet van 12 December 1892 (Staatsblad n°. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (Staatsbladen nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Petrus Ludovicus De Backer*, geboren te *Ossendrecht (Noordbrabant)* den 12 Augustus 1896, huidenzouter, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 2°. *Friedrich Johannes Eickhof*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* den 9 October 1898, magazijnmeester, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Frantisek Haberer*, geboren te *Olsany (Tsjecho-slowakije)* den 6 October 1882, verzekeringsagent, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 4.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (Staatsblad n°. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (Staatsbladen nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander onthouden aan *Patricius Heinrich Seidl*, geboren te *Berlijn (Duitschland)* den 9 Januari 1920, wonende te *Crefeld (Duitschland)*.

Artikel 5.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

214. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van GLADYS BIRAN, weduwe van WALTHER HIBY, en 21 anderen, moge de ondergeteekende het volgende aanteekenen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 1°, geboortig uit *Balsall Heath, Kings Norton (Engeland)*, verblijft sedert 8 November 1920 onafgebroken in Nederland. Zij gevoelt zich Nederlandsche. Mede in het belang van haar minderjarigen zoon wordt het Nederlandschap door haar begeerd. In haar onderhoud voorziet zij uit eigen middelen.

De in artikel 1 onder 2°, genoemde, herkomstig uit *Weenen (Duitschland)*, vestigde zich den 9den September 1922 in Nederland. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als kappersbediende voorziet hij in eigen onderhoud en in dat van zijne echtgenoot.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 3°, is geboren te *Aken (Duitschland)*. Sedert 30 December 1920 is hij onafgebroken in Nederland gevestigd. Hij gevoelt zich Nederlander. Als bankdirecteur heeft hij een genoegzaam bestaan.

De in artikel 1 onder 4°, genoemde verzoekster, afkomstig uit *Münster (Duitschland)*, is sinds April 1930 in Nederland

gevestigd, na er reeds van April 1922 tot Juli 1928 verbleven te hebben. Zij behaalde hier te lande eene akte van bekwaamheid als onderwijzeres en is in die hoedanigheid onder de Nederlandsche jeugd werkzaam. Zij gevoelt zich Nederlandsche.

De in artikel 1 onder 5°, genoemde, geboortig uit *Friedland (Duitschland)*, verblijft sedert 1930 in Nederlandsch-Indië. Hij is werkzaam als mijnmeter bij den dienst van den mijnbouw in Nederlandsch-Indië.

De in artikel 1 onder 6°, genoemde, afkomstig uit *Niederlahnstein (Duitschland)*, vestigde zich den 10den Mei 1929 hier te lande. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw, geeft zijne kinderen eene Nederlandsche opvoeding en is niet voornemens zich buiten Nederland te vestigen. Drie van zijne vier kinderen zijn in Nederland geboren. Varende op een schip, dat sinds 1927 zijn onbezwaard eigendom is, voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 7°, van Poolsche nationaliteit, kwam in 1920 met een kindertransport naar Nederland, waar zij sindsdien gebleven is. Zij gevoelt zich ingeburgerd. Als verpleegster voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 8°, genoemde is hier te lande geboren uit een vader van Roemeensche en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds in Nederland gewoond en eene Nederlandsche opvoeding genoten. Hij gevoelt zich Nederlander. Als buffet-bediende heeft hij een bestaan.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 9°, afkomstig uit *Brunswijk (Duitschland)*, is sedert den 15den April 1910 in Nederland gevestigd. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw, terwijl zijne beide kinderen in Nederland zijn geboren en eene Nederlandsche opvoeding genieten. Als instrumentmaker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 10°, genoemde is geboren te *Ketanen (Nederlandsch-Indië)* uit aldaar gevestigde ouders. Zijn vader was van Duitse en zijne moeder van Nederlandsche herkomst. Hij heeft steeds op Nederlandsch grondgebied verblijf gehouden. Werkzaam als employé op eene koffieonderneming, heeft hij een bestaan.

De in artikel 1 onder 11°, genoemde, afkomstig uit *Elberfeld (Duitschland)*, is sedert Februari 1916 duurzaam in Nederlandsch-Indië gevestigd, waar hem drie kinderen werden geboren. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als administrateur 3de klasse bij de strafgevangenis „Tjipinang” te *Meester-Cornelis* is hij werkzaam.

De vermoedelijk staatlooze verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 12°, afkomstig uit *Frankfort aan den Main (Duitschland)*, vestigde zich den 29sten April 1930 in Nederland, waar hij voornemens is te blijven. Zijne beide kinderen ontvangen eene Nederlandsche opvoeding. Als importeur van zijden goederen voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 13°, genoemde, afkomstig uit *Budapest (Hongarije)*, is sinds 12 April 1920 duurzaam in Nederland woonachtig. In den tweeden echt is hij gehuwd geweest met eene inmiddels overleden Nederlandsche vrouw. Door langdurig verblijf hier te lande gevoelt hij zich ingeburgerd. Als adjunct-directeur van eene fabriek van fijne werktuigen, gereedschappen en machinerieën heeft hij een bestaan.

De in artikel 1 onder 14°, genoemde is hier te lande geboren uit een vader van Belgische en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Het grootste gedeelte van zijn leven bracht hij in Nederland door. Hij genoot Nederlandsch onderwijs. Werkzaam als mijnwerker op de *Staatsmijn Maurits*, verdient hij het brood voor zich en zijne echtgenoot.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 15°, van Hongaarsche nationaliteit, vestigde zich 23 April 1924 in Nederland. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als reclameteekenaar en winkelier in verf-, schilder- en teekenbenodigdheden voorziet hij in zijn onderhoud.

De in artikel 1 onder 16°, genoemde, geboortig uit *Kervendonk, Winnekendonk (Duitschland)*, is sinds 22 Augustus 1927

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.